

Beleid en toezicht belangrijk voor gasgebruiker

Als zakelijke verbruiker van gas ben je afhankelijk van overheidsbeleid ten aanzien van gas. Toezicht op de gasmarkt is voor u, als zakelijke gasverbruiker, essentieel. Het bepaalt:

- de prijs die je betaalt voor gas (commodity en flexibiliteit) en
- de tarieven die je betaalt voor het gebruik van de infrastructuur (aansluiting, transport, opslag).

VEMW wil een betrouwbare, betaalbare en duurzame gasvoorziening. Daarom is non-discriminatoire toegang, tegen redelijke voorwaarden, tot de gasmarkt voor zakelijke Nederlandse gasafnemers cruciaal.

Europees gasbeleid

Energie is één van Europa's grootste uitdagingen. Concurrerende prijzen, een toenemende importafhankelijkheid en een toenemend aandeel duurzame energie stellen de Europese energievoorziening op de proef. Europa voert vérgaand beleid om bovenstaande uitdagingen aan te gaan. Uitdagingen waarvoor de EU maar ook individuele lidstaten staan, zoals klimaatbescherming, toegang tot gas, technologische ontwikkeling en energie-efficiëntie. Deze uitdagingen vergen een internationale samenwerking. Beslissingen in Brussel zijn mede bepalend voor je gasprijs en je rechtspositie als afnemer.

Drie uitgangspunten van Europees beleid

Om de uitdagingen waarvoor de EU staat het hoofd te bieden is beleid gebaseerd op drie uitgangspunten:

- Ontwikkelen van een interne markt
- Verbeteren van de voorzienings- en leveringszekerheid
- Verduurzaming

Interne markt

Voorzienings- en leveringszekerheid

Europees energiebeleid richt zich ook op voorzienings- en leveringszekerheid. Initieel een focus op het beperken van de importafhankelijkheid. Tegenwoordig wordt de vraag of er voldoende transport- en interconnectiecapaciteit is en of er voldoende back-up bronnen zijn (LNG, opslag, alternatieve pijpleidingroutes) steeds belangrijker. VEMW bemoeit zich in Europa via [IFIEC](#) met vraagstukken over bijvoorbeeld de toewijzing van interconnectiecapaciteit, de gaskwaliteit en de balancerings van de netten.

Nederlands gasbeleid

Nederland minder afhankelijk maken van fossiele brandstoffen en geleidelijk overschakelen op hernieuwbare energie. Zorgen voor een betrouwbare energievoorziening zonder onnodig hoge energiekosten. Het zijn flinke uitdagingen die de

Nederlandse overheid zichzelf heeft gesteld. Hoe deze doelstellingen omgezet worden in beleid is belangrijk voor de energiekosten die u betaalt als zakelijke gasverbruiker.

Historisch perspectief

Energiebeleid kent een lange geschiedenis met vele koerswijzigingen. De gasvoorziening begint in de 19e eeuw met private stadsgasvoorzieningen. Deze bedrijven groeien uit tot nutsbedrijven in handen van de overheid. Na de vondst van het aardgas in Slochteren (Groningenveld) in 1959, wordt in hoog tempo een uitgebreid netwerk aangelegd om alle bedrijven, instellingen en burgers van gas te kunnen voorzien. Die vondst verandert niet alleen de bron van de gasvoorziening, maar ook de aard van de voorziening die van lokaal regionaal nu nationaal wordt. Begin van deze eeuw verandert dit onder druk van Europa. Er wordt gestreefd naar een Europese interne gasmarkt.

Uitgangspunten Nederlands beleid

Het gasbeleid is gericht op een betrouwbare voorziening, een geleidelijke overgang naar een duurzame energievoorziening en tegelijkertijd het betaalbaar houden van de kosten voor gas, het behoud van de Nederlandse positie op de markt en gasbaten voor de overheid. Europees beleid vormt in belangrijke mate het Nederlandse gasbeleid. Daarnaast zijn er nationale elementen zoals de binnenlandse gaswinning en de geografische ligging van Nederland van invloed op het huidige nationale gasbeleid.

Het Nederlandse gasbeleid is gestoeld op drie uitgangspunten:

1. Verbeteren van voorzienings- en leveringszekerheid
2. Vergroten van economische doelmatigheid
3. Transitie naar een duurzame energievoorziening

Toezicht

In Nederland is de [Autoriteit Consument en Markt](#) de aangewezen toezichthouder op de energiesector. De ACM:

- stelt maximum tarieven voor netbeheerders vast;
- stelt voorwaarden (codes) voor toegang tot en gebruik van netten vast;
- ziet toe op het functioneren van de gasmarkt;
- bewaakt de betrouwbaarheid van de netten.

Voor u, de zakelijke gasverbruiker, is effectief en onafhankelijk toezicht onder andere van belang om ervoor te zorgen dat:

- netbeheerders zich houden aan de regels;
- de Staat als aandeelhouder van de netten haar inkomsten uit het net niet kan beïnvloeden;
- transporttarieven werkelijke kosten weerspiegelen, efficiënt zijn en geen overwinsten opleveren voor netbeheerders;
- marktmanipulatie wordt voorkomen;
- geschillen tussen u en uw netbeheerder objectief worden opgelost.

Functioneren Toezicht

Volgens de Europese richtlijnen en verordeningen moet de toezichthouder onafhankelijk van de Staat en andere partijen kunnen handelen. De toezichthouder moet onafhankelijk besluiten kunnen nemen over de exclusieve taken die hem zijn toebedeeld in Europese richtlijnen. De overheid moet zich onthouden van bemoeienis met individuele gevallen en mag bovendien enkel beleidsrichtlijnen opstellen die niet te maken hebben met de exclusieve taken van de toezichthouder. Dat is belangrijk vanwege de directe betrokkenheid van de Staat bij de energiesector, onder meer als eigenaar van gasleverancier Gasterra, de landelijke netbeheerders TenneT en Gasunie en de rol van lagere overheden als eigenaren van regionale energie- en netwerkbedrijven. VEMW maakt zich hard voor effectief en onafhankelijk toezicht.

Europees toezicht

Naast een Nederlandse toezichthouder op de energiesector bestaat ook een Europese toezichthouder. De Agency for the Cooperation of Energy Regulators ([ACER](#)) isopgericht in 2011. ACER is een onafhankelijke Europese organisatie die de samenwerking tussen de nationale toezichthouders moet verbeteren. ACER:

- stelt richtsnoeren op om de eenwording van de Europese energiemarkt te versnellen;
- lost grensoverschrijdende problemen op;
- begeleidt de totstandkoming van Europese netcodes;
- ziet toe op uitvoering van transparantie- en integriteitsregels.

Markttoezicht

Omdat er op de energiemarkten ook financiële transacties plaatsvinden vindt er ook financieel toezicht plaats op de werkwijze van individuele bedrijven en gelden strenge regels. ACM en ACER hebben als taak om voorwaarden te scheppen voor een goedwerkende groothandelsmarkt. Daarnaast moeten de toezichthouders het functioneren van de groothandelsmarkt bewaken. ACER en ACM stellen daartoe periodiek marktmonitors op. Sinds december 2011 zijn nieuwe Europese regels betreffende de markt integriteit en transparantie op de groothandelsmarkt voor energie (REMIT) van kracht. Voor sommige zakelijke gebruikers van energie hebben deze regels directe gevolgen omdat bijvoorbeeld geplande en ongeplande uitval van productie gemeld moet worden en in de toekomst zelfs transacties op de energiemarkt.

Mededinging

Als grote bedrijven of instellingen willen fuseren, dan onderzoekt de ACM de gevolgen voor de concurrentie op de energiemarkten. Als deze nadelig zijn, dan stelt de ACM voorwaarden aan de fusie of verbiedt deze helemaal. Daarnaast legt de ACM in specifieke markten zoals de energiemarkt extra regels op om de concurrentie te stimuleren. Meer concurrentie leidt tot betere prijzen en meer keuze voor consumenten en bedrijven.

Handhaving

De ACM onderzoekt klachten van consumenten en bedrijven om de onderliggende oorzaak van die klachten aan te kunnen pakken. Overtredingen worden bestraft met een boete of dwangsom. Waar mogelijk besteedt de ACM aandacht aan de klacht en/of het onderliggende probleem via voorlichtingscampagnes, dialoog met betrokken partijen of een publiek debat. Het bekendste instrument is de geschillenbeslechting.